

Oznámení o projektu NanoEt

Na půdě Technické univerzity v Liberci vznikl nový multidisciplinární projekt zaměřující se na podporu rozhodování ve výzkumu a vývoji nanotechnologií, s využitím informačních technologií a společenských a humanitních věd. Tento projekt je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu Éta. Mezi jeho hlavní výstupy patří on-line přístupný software pro podporu etického rozhodování, společenskovední a právní analýzy a studie, konference a workshopy.

Situace kolem COVID-19 kromě jiného ukázala potřebnost nanotechnologií k řešení pandemie, vynesla na světlo nové problémy, s nimiž se vědci musí vyrovnávat, zdůraznila nutnost flexibilního jednání v rámci vědeckých profesí a výzkumného režimu. Zkrátka řečeno, nedávná krize podtrhla potřebu činit rychlá rozhodnutí a zároveň udržet etické standardy.

Primárním cílem [projektu](#) s názvem *Podpora pro etické rozhodování v oblasti výzkumu a vývoje nanotechnologií* je dát pracovníkům z této oblasti vědy a výzkumu do rukou praktické nástroje pro řešení mimořádných situací, především v podobě [expertního systému](#). Mezi jeho základní komponenty bude patřit interaktivní knihovna teorií, norem a praktických příkladů a modul pro podporu rozhodování obsahující různé metody formulace etických dilemat a jejich řešení.

Hlavní řešitel projektu, Mgr. Michal Trčka, Ph.D., který působí na Katedře filosofie při TUL, považuje záměr projektu za všeobecně prospěšný: „Předložení sady doporučených nástrojů a opatření pomůže k rozvoji efektivního a etického rozhodování v krizových obdobích. Ale navíc vznikne také odborná platforma věnující se novým morálním dilematům v oblasti biotechnologií a nanotechnologií, zpřístupňující výsledky svého bádání nejen odborníkům, ale i široké veřejnosti.“

V tuto chvíli probíhá [kvalitativní výzkum](#) zaměřující se na zmapování regionální zkušenosti etických výzev ve výzkumu a vývoji nanoroušek a nanofiltrů, které se objevily v krizi spojené s pandemií COVID-19. Následovat bude [právní analýza](#), která se zaměří např. na schvalovací proces uvedení ochranného prostředku v době jeho nouze na trhu.

První fázi projektu zakončí [konference](#) s názvem *(Nano)technologie v mimořádných situacích* pro odborníky v oblasti teorie vědy a technologií, vědce a výzkumníky, ale také pro širší odbornou veřejnost. Konference poslouží jako sdílený vzdělávací prostor, bude se věnovat společenskovední reflexi dopadu mimořádných situací na podobu vědy, výzkumu a vývoje, efektivnímu a odpovědnému rozhodování v nových výzkumných výzvách nebo etickým standardům vědeckého výzkumu. Součástí konference budou také workshopy, panelové debaty a promítání.

„A to není všechno,“ říká Michal Trčka. „Vedle dalších praktických aktivit, jakým bude workshop zaměřený na práci se softwarem nebo vytvoření sady doporučených nástrojů a opatření, které usnadní vědeckým pracovníkům etické rozhodování v nestandardních situacích, se v projektu objeví také [filosofické studie](#) zaměřené především na otázky, jaké jsou základní strukturální rozdíly mezi technickými artefakty a na druhé straně zejména biologickými systémy, jak mohou ovlivnit lidské vnímání, prožívání a hodnocení světa.“

